

คู่มือ

การส่งเสริมการออมทรัพย์ให้กับสมาชิกสหกรณ์

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ ๒
สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์
กรมส่งเสริมสหกรณ์

คู่มือการออมทรัพย์ให้กับสมาชิกสหกรณ์

คำนำ

การจัดทำคู่มือการส่งเสริมการออมทรัพย์ให้แก่สมาชิกสหกรณ์ ได้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการออมทรัพย์ให้กับสมาชิกสหกรณ์ และเพื่อให้ทุกคนในองค์กรได้มีความรู้และความเข้าใจและพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ในการส่งเสริมการออมทรัพย์ เนื่องจากเห็นถึงความสำคัญของการออมทรัพย์ที่มีต่อสมาชิกและสหกรณ์ ซึ่งควรส่งเสริมให้สมาชิกมีเงินออมสำหรับไว้ใช้จ่ายในบั้นปลายของชีวิต หรือเมื่อสมาชิกมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ทางหนึ่ง ส่วนสหกรณ์ก็มีความมั่นคงจากแหล่งเงินทุนภายในสหกรณ์เอง ทำให้ได้รับผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงภายนอกต่ำ เงินออมของสมาชิกอาจใช้เป็นหลักประกันการกู้เงินหรือการให้สินเชื่อของสหกรณ์ได้ จึงช่วยลดภาระของผู้ค้าประกัน สมาชิกสำนึกในความเป็นเจ้าของสนใจดูแลติดตามผลการดำเนินงานของสหกรณ์มากขึ้น สหกรณ์จึงควรให้ความสำคัญ ส่งเสริมการออมเงินในหมู่สมาชิกในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้นเช่นแนวความคิดที่เชื่อว่าวิธีการสหกรณ์จะแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของมวลสมาชิกให้มีความอยู่ดีกินดีและมีสันติสุข โดยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การช่วยตนเองนั้น ได้แก่ การขยัน ประหยัด (อากรักษสัมปทา) รู้จักกิน รู้จักใช้ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่สุรุษสุร่าย เป็นคนอดออม มีความพอดี แบ่งสรรรายได้เหมาะสมเพื่อการดำเนินชีวิตและเก็บออม ดังนั้นการส่งเสริมการออมทรัพย์ให้แก่สมาชิกสหกรณ์ จึงเป็นประโยชน์ต่อสมาชิก และสหกรณ์ได้อย่างแท้จริง

การส่งเสริมการออมทรัพย์ให้แก่สมาชิกสหกรณ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้จากการศึกษาวิเคราะห์ การรวบรวมข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง และประสบการณ์จากผู้มีความรู้ และขอขอบคุณผู้ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ผู้จัดทำจึงหวังว่า คู่มือฉบับนี้จะสามารถอำนวยประโยชน์ให้แก่สหกรณ์และผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการออมทรัพย์ให้แก่สมาชิกสหกรณ์ได้ต่อไป

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ ๒

สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์

มิถุนายน ๒๕๕๗

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๑
ส่วนที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ การออมคืออะไร	๒
๒.๒ ความสำคัญของการออม	๒
๒.๓ หลักคำสอนของศาสนากับการเก็บออมเงิน	๓
๒.๔ คำสอนของ “พ่อแห่งแผ่นดิน”	๕
ส่วนที่ ๓ เนื้อหา	
๓.๑ การบริหารเงินออมกับสหกรณ์	๖
๓.๒ การสะสมเงินค่าหุ้น	๗
๓.๓ การฝากเงินสหกรณ์	๗
๓.๔ แนวทางในการส่งเสริมการออมทรัพย์ให้กับสมาชิก และกลุ่มสมาชิกของสหกรณ์	๙
๓.๕ หลักปฏิบัติในการสร้างเงินออม	๑๑
๓.๖ เทคนิคการเพิ่มยอดเงินออมให้มากขึ้น	๑๑
๓.๗ หลักของการออม	๑๓
๓.๘ หลักการใช้จ่ายเงิน	๑๔
๓.๙ ตัวอย่างโครงการส่งเสริมการออมระดับกลุ่ม	๑๖
เอกสารอ้างอิง	๒๐

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

สหกรณ์เป็นองค์กรการเงินภาคประชาชน ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคมของบรรดาสมาชิก ด้วยวิธีการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน การออมเงินในสหกรณ์เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีเจตนาฝักนิสัยสมาชิกให้รู้จักการช่วยเหลือตนเองด้วยวิธีการเก็บออมเงินไว้ในสหกรณ์ เพื่อความมั่นคงของชีวิต แล้วสหกรณ์นำเงินออมดังกล่าวมารวมกันเป็นเงินทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ทำธุรกิจให้บริการตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกที่มารวมกันเป็นสหกรณ์ เช่น การให้เงินกู้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนหรือจำเป็นในการประกอบอาชีพ ลงทุนทำธุรกิจ ใช้จ่ายในครัวเรือน จัดหาสินค้า วัสดุอุปกรณ์มาบริการสมาชิก หรือรวบรวมผลผลิตของสมาชิกไปจำหน่าย เป็นต้น ซึ่งเป็นวิธีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างหมู่สมาชิกในสหกรณ์ให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งลำพังเพียงคนเดียวไม่สามารถทำได้สำเร็จ

ดังนั้น หากสหกรณ์สามารถระดมเงินออมจากสมาชิกได้อย่างต่อเนื่องและเพียงพอกับความต้องการใช้เงินทุนหมุนเวียนทำธุรกิจของสหกรณ์ได้ผลประโยชน์จะเกิดกับสมาชิกสูงสุด กล่าวคือสมาชิกจะมีเงินออมสำหรับไว้ใช้จ่ายในบั้นปลายของชีวิต หรือสมาชิกมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ทางหนึ่ง ส่วนสหกรณ์ก็มีความมั่นคงจากแหล่งเงินทุนภายในสหกรณ์เอง ทำให้ได้รับผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงภายนอกต่ำ เงินออมของสมาชิกอาจใช้เป็นหลักประกันการกู้เงินหรือการให้สินเชื่อของสหกรณ์ได้ จึงช่วยลดภาระของผู้ค้าประกัน สมาชิกสำนึกในความเป็นเจ้าของสนใจดูแลติดตามผลการดำเนินงานของสหกรณ์มากขึ้น สหกรณ์จึงควรให้ความสำคัญ ส่งเสริมการออมเงินในหมู่สมาชิกในรูปแบบต่าง ๆ

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการออมทรัพย์ให้กับสมาชิกสหกรณ์
๒. เพื่อให้ทุกคนในองค์กรได้มีความรู้และความเข้าใจและพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ในการส่งเสริมการออมทรัพย์

ส่วนที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ การออมคืออะไร

การออมความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๒๕ ให้นิยามไว้ว่า ออม ก. ประหยัด เก็บหอมรอมริบ เช่น ออมทรัพย์; ถนอม, สงวน, เช่น ออมแรง จากความหมายนี้ แสดงว่า การออม คือ การประหยัด การเก็บหอมรอมริบ การถนอม และการ สงวน สิ่งที่จะประหยัด หรือเก็บหอมรอมริบ ได้แก่ ทรัพย์สินเงินทอง ฉะนั้น การออม จึงมีความหมายกว้างคือหมายถึง การใช้สิ่งที่มีค่ามีคุณทั้งหลายอย่างระมัดระวังอย่างไม่ประมาท อย่างมีเหตุมีผล ทั้งในตนและนอกตน คือ ตนเอง ชีวิตของตนเองซึ่ง แต่ละคนจะต้องถือว่ามีเป้าหมายสูงสุด สำคัญสูงสุด จึงต้องรู้จักตระหนักถึงคุณค่าของชีวิต ไม่ปล่อยปละละเลยให้ ตกต่ำให้ไร้ค่า พยายามรักษาและพัฒนาให้เจริญให้ได้ ในขณะเดียวกัน ทรัพย์สินเงินทอง ข้าวของต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยในการดำรงชีพ ก็ต้องให้ความสำคัญ ต้องรู้จักเก็บรู้จักใช้ ไม่ปล่อยปละละเลย ไม่ตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ ไม่โค่นป่าเพื่อหานก เป็นต้น จะเห็นได้ว่า การออมมิได้มุ่งที่ออมเงินอย่างเดียว แต่หมายถึง การออมชีวิตตนเอง และปัจจัยในการดำรงชีพทุกอย่าง การออม ในเบื้องต้น เป็นเรื่องของคน คือ จุดเริ่มต้นจะเกิดที่คน การออมจะเกิดได้ก็เพราะคน ได้รับการศึกษาเรียนรู้ มีครู คือ พ่อแม่ เป็นต้น เป็นผู้แนะนำสั่งสอน ให้ความสำคัญ ความจำเป็น และผลหรือ คุณประโยชน์ที่เกิดจากการออม เมื่อโตขึ้นก็คิดได้เอง ทำได้เอง และสอนผู้อื่นต่อไป การออมจึงเป็นเรื่องของการศึกษา การพัฒนาชีวิตของคนลักษณะหนึ่ง คือ การฝึกให้รู้ ให้คิด และให้ทำในสิ่งดีมีประโยชน์การออมชีวิต ออมเงิน ออมทรัพย์ากรธรรมชาติ มีป่าไม้ แหล่งน้ำ แหล่งดิน ก็ต้องเริ่มต้นที่การเรียนรู้ การคิดและการปฏิบัติเช่นเดียวกัน

๒.๒ ความสำคัญของการออม

การออมทรัพย์หรือเงินออม เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เป้าหมายของบุคคลซึ่งกำหนดไว้ในอนาคตบรรลุจุดประสงค์ เช่น กำหนดเป้าหมายไว้ว่าจะต้องเปิดกิจการร้านขายขนมปังเล็ก ๆ เป็นของตนเองในอนาคตให้ได้ เงินออมจะเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดให้เป้าหมายที่วางไว้เป็นจริงขึ้นมาได้ นอกจากนี้เงินออมยังสามารถใช้แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นได้โดยไม่ต้องพึ่งพาศบุคคลอื่น การออมทรัพย์จึงควรกระทำอย่างสม่ำเสมอ และเป็นกิจนิสัยสิ่งจูงใจในการออมคือ “เป้าหมาย” อย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนแน่นอนยอม

ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะเก็บออมมากขึ้น เป้าหมายของแต่ละบุคคลอาจจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความต้องการเป็นสำคัญ ความหวังและความทะเยอทะยานก็มีส่วนจูงใจในการออม เช่น ต้องการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีการศึกษาที่สูงขึ้น มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง มีความสุขสบายในวัยชรา หรือมีความหวังที่จะให้ลูกหลานมีหลักฐานที่มั่นคง มีความก้าวหน้าในการทำงาน เป้าหมายในการออมที่แตกต่างกันจะเป็นสิ่งกำหนดให้จำนวนเงินออมและระยะเวลาในการออมทรัพย์แตกต่างกันไป

๒.๓ หลักคำสอนของศาสนากับการเก็บออมเงิน

ต้นเหตุของการไม่มีเงินออมก็คือ การใช้จ่าย การเป็นหนี้ และการหลงใหลตกเป็นทาสอบายมุข คือ ศัตรูของการออม เพื่อฝึกตนให้รู้จักออมก็ต้องอาศัยหลักการทางศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว เพราะคำสอนของทุกศาสนาเป็นสิ่งดี อาจารย์ กิติมา อมรทัต ท่านได้เขียนไว้ในเรื่องอิสลามกับการแก้ปัญหาโลก โดยเฉพาะในเรื่องการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ ว่า ในขณะที่ยอมรับสิทธิของปัจเจกชน ในการที่จะเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่เขาหามาได้โดยถูกต้องนั้น อิสลามก็หาได้ปล่อยให้เขาจ่ายทรัพย์สินไปตามใจชอบอย่างเต็มที่ไม่ แต่ก็วางข้อจำกัดได้หลายอย่าง เช่น การกำหนดให้ใช้จ่ายทรัพย์สินนั้นไปได้ ๓ ทาง คือ ใช้จ่ายใช้สอยไปหนึ่ง นำไปลงทุนเพื่อเพิ่มพูนรายได้หนึ่ง หรือเก็บสะสมไว้หนึ่ง ในการใช้จ่ายใช้สอยไปนั้นก็ห้ามใช้ไปในทางที่เป็นอันตรายต่อศีลธรรมบุคคลอื่นหรือสังคม อิสลามไม่ส่งเสริมให้มีการสะสมเงินไว้เปล่า ๆ เพราะจะทำให้เงินของสังคมไม่มีการหมุนเวียน เงินที่มีอยู่จะต้องนำไปซื้อสิ่งของที่จำเป็น หรือมีฉะนั้นก็ต้องให้คนอื่นไปเพื่อให้เขาได้มีสิ่งที่จำเป็นแก่ชีวิต ดังนั้นการเงินของสังคมก็จะไหลไปไม่หยุดนิ่ง ถ้าหากใครไม่ทำดังกล่าวกฎหมายก็มีอำนาจเรียกเก็บ ๒.๕% ของเงินที่ผู้นั้นเก็บสะสมไว้ นำไปใช้จ่ายช่วยเหลือผู้ที่ขาดแคลน เงินนี้เรียกว่า "เงินทาน" (ชะกาฮ) กองคลังกลางของชุมชนมีหน้าที่รวบรวมเงินนี้ และนำไปช่วยเหลือผู้ขาดแคลนหรือประสบภัย ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นระบบสวัสดิการสังคมได้เป็นอย่างดี และคือ แนวทางการสำรวมในการใช้จ่ายของศาสนาอิสลามที่มีต่อชาวมุสลิม ย่อมเป็นหลักประกันไม่ให้คนเราใช้จ่ายเงินทองเหมือนเทน้ำออกจากกระบอก เช่น น้ำตาลโตนดได้จากงวงตาลต้องใช้กระบอกไม้ไผ่รองรับ ทีละหยดกว่าจะได้เต็มกระบอกต้องใช้เวลานาน แต่เมื่อถึงเวลานำมาดื่มเท่าที่เดียวหมดกระบอกใช้เวลาเพียงน้อยนิด

๔

ลองมาดูการสำรวจการใช้จ่ายเงินแบบชาวพุทธบ้าง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรงตรัสสอนไว้ว่า เมื่อแสวงหาทรัพย์มาได้โดยสุจริตแล้ว จะต้องรู้จักแบ่งทรัพย์นั้นให้ถูกต้องเป็น ๔ ส่วน เมื่อหาเงินมาได้ ๑ มาสก ให้แบ่งเป็น ๔ ส่วน ดังนี้ ใช้สามส่วน คือ

๑) ใช้สอยเพื่อตัวเองและครอบครัว ทำบุญกุศลและสังคมส่วนรวมหนึ่งส่วน (๒๕ %)

๒) ใช้จ่ายเพื่อใช้ทำธุรกิจการงาน หรือใช้ในการประกอบอาชีพตน ๒ ส่วน (๕๐ %) อันได้แก่ การใช้จ่ายในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบอาชีพ

เก็บหนึ่งส่วน คือ

๓) ใช้จ่ายเพื่อสะสมไว้เป็นทุนสำหรับชีวิตในอนาคตอีกหนึ่งส่วน (๒๕ %) คนส่วนมากเมื่อได้เงินมามากใช้จ่ายเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง และเพื่อสังคม หลงทุ่มเทให้กับอบายมุขเสียมากกว่า จึงไม่มีเงินเหลือเก็บออมสะสมไว้ ทำให้เดือดร้อนทั้งในปัจจุบันและอนาคต หากเราส่งเสริมให้คนเก็บออมตามหลักศาสนาแล้วนอกจากจะทำให้มีเงินเหลือเก็บไว้ใช้ยามเกิดเหตุการณ์ในอนาคตแล้ว ยังเป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแล้วยังเป็นการปฏิบัติธรรมตามหลักศาสนาและคำสั่งสอนของศาสนาด้วย ได้ทั้งเงิน ได้ทั้งกุศล

การออมทรัพย์เป็นสิ่งดีและพยายามออมทรัพย์กันเพื่อขจัดปัญหาทางการเงินในอนาคต แต่ถ้าทุกคนออมโดยเก็บเงินไว้กับตัว เฉย ๆ ก็จะไม่เกิดผลงอกเงยขึ้น ไม่ได้ประโยชน์เท่าที่ควร หลักที่ถูกต้องของการออมทรัพย์ก็คือ จะต้องทำให้เงินที่ออมได้นั้นเกิดประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง บางคนอาจจะนำไปฝังดิน (เป็นประโยชน์กับไส้เดือนถ้าฝังลึก) บางคนฝากไว้กับญาติพี่น้องหรือคนสนิทที่เชื่อใจได้ (เพื่อให้เขาเอาไปหมุนใช้ก่อน) เหมือนชูชกฝากเงินไว้กับพ่อนางอมิตตา การกระทำเหล่านี้ยังไม่ปลอดภัยเท่าที่ควร ฝังไว้แล้วอาจหลงลืม หรือมีคนเห็นอาจจะขโมยขุดไปได้ ที่พบบ่อยในพื้นที่ชนบท เกษตรกรมักนำเงินเก็บออมไว้ไปแอบซ่อนไว้เก็บไว้ในฉางข้าว บางครั้งก็ถูกมดปลวกหรือหนูกัดแทะเสียหายชำรุดไปก็มี บางคนเก็บไว้ในกระบอกไม้ไผ่ ที่ใช้ทำเป็นเตียงนอน ไม่ยอมนำออกใช้จ่าย ตายไปลูกหลานช่วยกันผ่ากระบอกได้เงินจำนวนแสนบาท สู้อุตสาหกรรมก็ออมไว้หลายปี แต่ผลสุดท้ายก็ต้องให้ผู้อื่นเอาไปใช้

๒.๔ คำสอนของ “พ่อแห่งแผ่นดิน”

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกรองรับบ้านเรือนตัวอาคาร

คำว่าพอเพียง มีความหมายว่า พอมีพอกิน แปลว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายความว่า มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือยไม่หรูหราได้ แต่ว่าพอ แม้ว่าบางอย่างอาจจะดูฟุ่มเฟือยแต่ก็ทำให้มีความสุข ถ้าทำได้ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ เศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นแนวทางเพื่อความยั่งยืนทั้งสำหรับประเทศชาติ และแต่ละสมาชิกของสังคมไทยหากยึดหลักการ

๑. ประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ลดละความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพอย่างจริงจัง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่หวังร่ำรวยทางลัด

๒. ประกอบอาชีพอย่างถูกต้อง สุจริต แม้จะต้องเผชิญกับการท้าทายและปัญหา

๓. ละเลิกการเบียดเบียน แก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกันในการค้าขายแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง และไร้ศีลธรรม

๔. ขวนขวาย ใฝ่หาความรู้ให้เกิดมีรายได้เพิ่มพูนขึ้นถึงขั้นพอเพียง และเป็นของตัวเอง

๕. ลดละสิ่งชั่ว ในตัวเองให้หมดไป ช่วยกันสร้างให้สังคมมีศีลธรรมมากขึ้น

- หลายคนไม่มีความสุขจากการเป็นหนี้ คือการปล่อยให้ความอยากได้มีอิทธิพลมากกว่าความพอเพียง

- ความสุขแบบพอเพียง (ด้วยการไม่เป็นหนี้) เกิดขึ้นได้ไม่ยาก เพียงแค่เราเริ่มมีวินัยการเงินกับตนเอง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี มิได้มีข้อจำกัดเชิงความคิดเฉพาะในขอบเขตแวดวงชุมชนเกษตรกรหรือคนที่มีฐานะยากจนเท่านั้น แต่คนไทยทั่วไปในสังคมต่างๆ สามารถนำหลักปรัชญาการดำเนินวิถีชีวิตดังกล่าวไปประยุกต์ใช้กับตนเองได้ในทุกแวดวงอาชีพ และฐานะทางเศรษฐกิจโดยสังคมส่วนรวมยังสามารถดำเนินการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อเนื่องไปได้ ในทางปฏิบัติหากทุกคนใช้ชีวิตให้มีคุณภาพ หาเงิน ออมเงิน และใช้เงินให้ได้สัดส่วน เศรษฐกิจของประเทศก็จะเดินหน้าไปได้อย่างราบรื่น

ส่วนที่ ๓

เนื้อหา

๓.๑ การบริหารเงินออมกับสหกรณ์

การออมทรัพย์เป็นสิ่งดีและพยายามออมทรัพย์กันเพื่อขจัดปัญหาทางการเงินในอนาคต แต่ถ้าทุกคนออมโดยเก็บเงินไว้กับตัว เฉย ๆ ก็จะไม่เกิดผลออกเงยขึ้น ไม่ได้ประโยชน์เท่าที่ควร หลักที่ถูกต้องของการออมทรัพย์ก็คือ จะต้องทำให้เงินที่ออมได้นั้นเกิดประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง บางคนอาจจะนำไปฝังดิน (เป็นประโยชน์กับไส้เดือนถ้าฝังลึก) บางคนฝากไว้กับญาติพี่น้องหรือคนสนิทคิดเชื่อที่ไว้วางใจได้ (เพื่อให้เขาเอาไปหมุนใช้ก่อน) เหมือนซุกเงินไว้กับพอนางอมิตดา การกระทำเหล่านี้ยังไม่ปลอดภัยเท่าที่ควร ฝังไว้แล้วอาจหลงลืม หรือมีคนเห็นอาจจะขโมยขุดไปได้ ที่พบบ่อยในพื้นที่ชนบท เกษตรกรมักนำเงินเก็บออมไว้ไปแอบซ่อนไว้เก็บไว้ในฉางข้าว บางครั้งก็ถูกมดปลวกหรือหนูกัดแทะเสียหายชำรุดไปก็มี บางคนเก็บไว้ในกระบอกไม้ไผ่ ที่ใช้ทำเป็นเตียงนอน ไม่ยอมนำออกใช้จ่าย ตายไปลูกหลานช่วยกันผ่ากระบอกได้เงินจำนวนแสนบาท สู้อุตสาหกรรมก็บอมไว้หลายปี แต่ผลสุดท้ายก็ต้องให้ผู้อื่นเอาไปใช้

ลู่ทางในการนำเงินออมไปทำให้เกิดประโยชน์นั้น ถ้าจะพูดถึงสังคมเมือง ราษฎรมักจะนำเงินออมไปฝากธนาคาร ฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ เล่นแชร์ ซื้อพันธบัตรรัฐบาล หรือนำไปลงทุนในบริษัทห้างร้าน ถือหุ้นสหกรณ์ ถือหุ้นธนาคารที่เขาเปิดโอกาสให้ถือ หรือนำไปเป็นเงินวางมัดจำเพื่อซื้อบ้านแล้วผ่อนส่ง หรือนำไปลงทุนประกันภัย ประกันชีวิต ฯลฯ ในการลงทุนต้องทำอย่างรอบคอบอย่าคิดว่าการลงทุนน้อยแต่ได้ดอกผลสูงเป็นการดีเสมอไป เช่น ลงทุนในบริษัทการเงิน หรือบริษัทเงินทุนต่าง ๆ การเล่นแชร์ หรือออกเงินให้กู้นอกระบบ เรียกเก็บดอกเบี้ยร้อยละห้าร้อยละสิบ ใช้วิธีตามเก็บคืนเป็นรายวันรายเดือนรายปีตามแต่จะถนัด การลงทุนประเภทนี้มักเป็นกิจการที่เสี่ยงภัยสูง แถมยังเป็นการเอาเปรียบสังคม บางครั้งดอกเบี้ยไม่ได้และต้นเงินก็พลอยหายไปด้วย และอาจถึงตายได้ด้วย การนำเงินออมไปลงทุนหรือฝากอย่างรอบคอบนั้นต้องพิจารณาข้อดีข้อเสียต่าง ๆ กันไป คือ ความปลอดภัย สภาพคล่อง ผลตอบแทน และความแปรสภาพเงินที่นำไปวางไว้ให้ตีกลับมาเป็นรูปเงินสด เช่น ถ้าวางเงินออมไว้ในรูปที่ดิน เวลาจะตีกลับมาเป็นเงินสด ก็ต้องประกาศขายที่ดินแล้วรอให้มีคนมาซื้อ ผ่านนายหน้า ผ่านหนังสือพิมพ์กว่าจะตกลงราคากันได้ ทำสัญญาซื้อขาย โอนโฉนดกัน กว่าจะได้เงินมาใช้เวลานานหลายวันหลายเดือนหรือเป็นปี แต่ถ้านำไปฝาก เรียกว่า เงินฝาก

๓)

เวลาจะแปรสภาพตัวเลขในบัญชีเงินฝากไว้ตีกลับมาเป็นตัวเงินสด ก็ไปถอนออกมาใช้ได้ทันที เรียกว่ามีสภาพคล่อง ส่วนความสะดวกรวดเร็วขึ้นอยู่กับบริการ เช่น ไปถอนเงินที่ธนาคารหรือสหกรณ์บางแห่งต้องรอนานหน่อย จะฝาก จะถอน จะเอาหมอนไปด้วย อย่างนี้คงไม่ไหว สำหรับสมาชิกสหกรณ์ขอแนะนำให้ช่วยกันฝากเงินกับสหกรณ์ และสะสมเงินค่าหุ้น เพราะนอกจากจะทำให้เรามีเงินแล้ว ยังเป็นการเพิ่มทุนให้กับสหกรณ์ของเราเอง

๓.๒ การสะสมเงินค่าหุ้น

การถือหุ้น เป็นการลงทุนทางธุรกิจ แต่ในสหกรณ์การถือหุ้น เป็นวิธีออมเงินรูปแบบหนึ่งด้วย ซึ่งเป็นการออมเชิงบังคับโดยข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์เอง เพื่อฝึกการจัดระเบียบและบริหารการเงินส่วนบุคคลของสมาชิก ผลตอบแทน คือ เงินปันผล จากการจัดสรรกำไรสุทธิ รายได้จากเงินปันผลตามหุ้นในสหกรณ์ สมาชิกได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับวิธีการระดมเงินค่าหุ้น สหกรณ์แต่ละประเภทกำหนดไว้ในข้อบังคับแตกต่างกัน

๓.๓ การฝากเงินสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรที่จัดตั้งขึ้นในชนบทนั้นเปรียบเสมือนธนาคารของชาวเกษตรกร สมาชิกบางคนมีรายได้น้อยอาจออมทรัพย์ไว้แต่ครั้งเป็นจำนวนน้อย จะนำไปลงทุนอะไรก็ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย การฝากเงินไว้กับสหกรณ์นับว่าเป็นการดี สามารถเลือกแบบแผนการออมได้ตามใจชอบ ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายวิธีด้วยกันให้เลือก ดังนี้

๑) เงินฝากประเภทออมทรัพย์ เป็นเงินฝากประเภทฝากเข้าถอนออกตามความพอใจ และเหมาะสำหรับผู้ที่ต้องหมุนใช้เงินอยู่เป็นประจำ มีมากก็ฝากเข้าเก็บไว้มาก ยามจำเป็นต้องใช้ก็ถอนออกมาใช้ได้ทันทีในวันที่สหกรณ์เปิดทำการ

๒) เงินฝากประเภทประจำ สำหรับคนที่มีเงินเหลือเก็บมากๆ ฝากไว้กินดอกเบี้ยเสียเป็นส่วนใหญ่ คือ ฝากไว้โดยมีกำหนดระยะเวลา เช่น ประจำ ๓ เดือน, ๖ เดือน, ๑๒ เดือน หรือมีเป้าหมาย แล้วค่อยถอนหรือจะถอนเฉพาะดอกเบี้ยออกมาใช้เมื่อครบกำหนดระยะเวลา แต่ถ้าถอนก่อนกำหนด ๓ เดือน สหกรณ์ก็จะไม่คิดดอกเบี้ยให้

๓) เงินฝากประเภทสัจจะออมทรัพย์ การฝากเงินประเภทนี้เป็นการฝากทีละเล็กละน้อยเท่ากันเป็นประจำทุกเดือน เป็นการฝึกนิสัยให้สมาชิกรู้จักออมอย่างมีระเบียบ โดยเริ่มแผนการออมด้วยจำนวนเงินที่แน่นอนจำนวนหนึ่ง ครั้งละน้อยๆ ตามกำลังความสามารถ ใช้กฎแห่งสัจจะว่าจะฝากเงินภายในกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนจึงจะถอนกลับคืนไป เช่น ๕ ปี, ๑๐ ปี หรือเก็บไว้เป็นเงินสะสม หรือเงินบำเหน็จรางวัลสำหรับชีวิตการทำงานของแต่ละคน

ประโยชน์ของการฝากเงินกับสหกรณ์

๑) ความมั่นคงปลอดภัย เพราะถ้าท่านเก็บเงินไว้กับตัวจำนวนมาก อาจจะเป็นเหตุให้เกิดภัยขึ้นได้ง่าย การเอาเงินไปฝากไว้กับสหกรณ์ จึงเป็นการป้องกันมิให้เกิดความเสียหายขึ้นกับเงินของเรา สหกรณ์จะต้องรับผิดชอบเงินของสมาชิก โดยมีระบบรักษาความปลอดภัยมีระบบการเก็บรักษา การตรวจสอบ และควบคุมมิให้เสียหายหรือรั่วไหล เนื่องจากสหกรณ์ก็คือ สถาบันหนึ่งของสังคมที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีการส่งเสริม ตรวจสอบ ดูแลจากหน่วยงานของทางราชการที่มีส่วนรับผิดชอบ ได้แก่ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งทั้งสองกรมสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และยังมีผู้ตรวจสอบกิจการที่เลือกมาจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์มาคอยตรวจสอบอีกทางหนึ่งด้วย

๒) ได้รับผลตอบแทน ที่เรียกว่า ดอกเบี้ย เงินฝากทุกประเภทที่ฝากไว้กับสหกรณ์ก็จะได้รับดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทนให้แก่ผู้ฝากทุกคน ตามระเบียบว่าด้วยเงินฝากของสหกรณ์ เช่น ดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินฝากของทุกคนจะถูกฝากกลับทบเข้าไปเป็นเงินต้นโดยอัตโนมัติ เป็นระบบเงินต่อ

๓) ความสะดวก สหกรณ์การเกษตรหรือสหกรณ์ออมทรัพย์เครดิตยูเนียน ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในท้องถิ่นภูมิภาคที่สมาชิกตั้งบ้านเรือนอยู่ สหกรณ์เปรียบเสมือนธนาคารของชาวชนบท ที่จัดทำขึ้นโดยการถือหุ้นของชนบท และตั้งขึ้นเพื่อชาวชนบท เป็นการร่วมมือกันเพื่อให้เงินสะสมหมุนเวียนอยู่ในหมู่บ้านของตนเอง สมาชิกทุกคนควรร่วมมือกันฝากเงินและถอนคืนไปใช้ยามจำเป็น ดังคำขวัญที่ว่า "ยามมีให้ฝาก ยามยากให้ถอน ยามเดือดร้อนให้กู้"

๔) ใช้ประกันเงินกู้ หลายท่านอาจจะสงสัยว่าเมื่อมีเงินฝากอยู่แล้วทำไมจึงต้องกู้ยืมเงินมาใช้อีก ทำไมจึงไม่ถอนเงินฝากนั้นมาใช้ คำตอบมีอยู่ว่า เช่น เงินฝากที่ฝากไว้นั้นเป็นเงินฝากประจำ มีระยะยาว ในขณะที่ความจำเป็นต้องใช้เงินกู้้นั้นเป็นความจำเป็นระยะสั้น ๆ เราก็จะกู้เงินโดยใช้เงินฝากของตัวเองเป็นประกัน เพราะระยะต่อมาเราสามารถหาเงินมาใช้หนี้ได้ และเราก็จะไม่เสียผลประโยชน์ที่ได้รับจากผลตอบแทนที่จะได้

๕) ได้รับความเชื่อถือ การมีเงินฝากนั้นแสดงว่า คุณต้องเป็นผู้ที่พอจะมีฐานะหรือมีฐานะอยู่แล้ว ในทางกลับกันเงินฝากนั่นเอง จะเป็นเครื่องยืนยันฐานะของเรา เป็นการสร้างเครดิต ความเชื่อถือให้แก่สมาชิกในสายตาของสหกรณ์ วันหนึ่งข้างหน้าหากจำเป็นต้องการกู้เงิน หรือซื้อสินค้าเชื่อจากสหกรณ์ ก็ย่อมได้รับความเชื่อถือไว้วางใจเป็นพิเศษ

๖) ได้บุญกุศลช่วยชาติบ้านเมืองและสังคม การที่เราำเงินไปฝากกับสหกรณ์ นอกจากจะทำให้เรามีเงินเหลือเป็นการส่วนตัวแล้ว โดยทางอ้อมเรากำลังประกอบคุณงามความดีอันเป็นกุศลกรรมอีกทางหนึ่งด้วย เพราะการนำเงินไปฝากกับสหกรณ์ เงินฝากนี้ก็จะถูกนำไปปล่อยเป็นสินเชื่อเพื่อการลงทุนประกอบอาชีพให้กับเพื่อนสมาชิกในสหกรณ์การเกษตร เพื่อใช้จ่ายตามความจำเป็น

๗) สร้างความสำนึกที่มีต่อส่วนรวม การฝากเงินของเราไว้กับสหกรณ์ เป็นการสร้างสำนึกในการมีส่วนร่วมของเหล่าสมาชิกสหกรณ์ทุกคน เพื่อช่วยกันเพิ่มทุนดำเนินงานให้กับสหกรณ์ โดยไม่ต้องกู้หนี้ยืมสินจากภายนอกมาใช้ ลดการพึ่งพาบุคคลอื่นทำให้สหกรณ์สามารถยืนด้วยตนเอง เป็นไปตามอุดมการณ์ที่ว่าช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยการประหยัดและออม เมื่อสมาชิกฝากเงินไว้กับสหกรณ์มาก ก็เท่ากับสหกรณ์มีเงินทุนเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว สหกรณ์ก็สามารถทำธุรกิจและขยายบริการได้มากขึ้น เป็นการอำนวยความสะดวกต่อสมาชิกได้อย่างทั่วถึง และยังเป็นการสนับสนุนด้านเงินทุนให้กับ ขบวนการสหกรณ์อย่างแท้จริง

๓.๔ แนวทางการส่งเสริมการออมทรัพย์ให้กับสมาชิกและกลุ่มสมาชิกของสหกรณ์

๑) การส่งเสริมการออมทรัพย์ให้กับสมาชิกและกลุ่มสมาชิกของสหกรณ์ ควรจัดทำเป็นโครงการ/กิจกรรม และกำหนดให้มีวิธีการออมทรัพย์ตามความเหมาะสม เช่น เป็นแบบรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี หรือการรณรงค์ให้มีการออมทรัพย์ในวันสำคัญๆ โดยจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างชัดเจน เช่น “สัปดาห์แห่งการออมทรัพย์” ซึ่งเป็นการส่งเสริมการออมทรัพย์แก่สมาชิกทั่วไป หรือ “การจัดตั้งกองทุนชำระหนี้” เป็นการส่งเสริมการออมทรัพย์ให้กับกลุ่มสมาชิกเพื่อการชำระหนี้ของสมาชิกในกลุ่ม เป็นต้น

๒) ผู้ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการออมทรัพย์ ต้องทำการศึกษา และทำความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องสหกรณ์กับการออมทรัพย์ และโครงการ/กิจกรรม การออมทรัพย์ที่สหกรณ์กำหนด ให้มีความเข้าใจอย่างแท้จริง เพื่อใช้ในการแนะนำส่งเสริมการออมทรัพย์ได้อย่างถูกต้อง และชัดเจน

๓) ส่งเสริม และแนะนำในที่ประชุมกลุ่มสมาชิก ที่ประชุมใหญ่ และควรมีการติดตามในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ทุกครั้ง เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินการของโครงการ/กิจกรรม และปัญหาอุปสรรคต่างๆ

๔) แนะนำ และส่งเสริมการไปเยี่ยมเยียนสมาชิกตามบ้านสมาชิกรายบุคคล รายกลุ่ม และนำโครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมการออมทรัพย์ ชี้แจง เชิญชวนให้สมาชิกเข้าใจอย่างแท้จริง

๕) แนะนำองค์กร ฐานะ ความมั่นคงขององค์กร การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ อุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์ ให้สมาชิกเห็นคุณค่าของการออมทรัพย์ เพื่อช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๖) นำหลักการสอนของศาสนาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องการออมทรัพย์ แนะนำสมาชิกเพื่อสนับสนุนแนวความคิดในออมทรัพย์ของสมาชิก และวิธีการออม เพื่อให้การออมทรัพย์ของสมาชิกมีคุณค่าและมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น

๗) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการส่งเสริมการออมทรัพย์ ประโยชน์ของการออมทรัพย์ วิธีการขั้นตอนการรับฝากและการถอนเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากประเภทต่าง ๆ ให้กับสมาชิกได้รับรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ครอบคลุมทั่วถึงตลอดเวลา โดยใช้การประชาสัมพันธ์ทางวิทยุกระจายเสียง โบว์ชัวร์ แผ่นพับและการตีพิมพ์ประกาศ หรืออาจจัดกิจกรรมการบันเทิงเพื่อสร้างแรงจูงใจ ในการออมทรัพย์กับสมาชิกสหกรณ์

๘) ต้องสร้างศรัทธาความเชื่อมั่น ความมั่นคงและความปลอดภัยให้สมาชิกได้เห็นถึงสถานภาพทางการเงิน และทรัพย์สินต่าง ๆ การให้บริการ อาคารสถานที่ การบริหารจัดการ ระบบการดำเนินการ (คอมพิวเตอร์) ระบบควบคุมพร้อมทั้งเอกสารโดยเฉพาะสมุดคู่มือเงินฝากของสมาชิกต้องพิเศษทั้งด้านความสวยงาม มั่นคง น่าเชื่อถือ และเก็บไว้โดยทะนุถนอม การให้บริการออมทรัพย์ฝากหรือถอนกับสมาชิก ต้องรวดเร็วถูกต้องน่าเชื่อถือ และเป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์ สมควรมีการสร้างระบบคุ้มครองเงินฝากให้กับสมาชิก (ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเงินฝาก) หรือการประกันเงินฝาก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความมั่นใจ ความเชื่อถือ ความมั่นคง ความศรัทธาของสมาชิกสหกรณ์

๙) การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝาก สร้างความสมดุลในการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ให้สมาชิกได้เห็นภาพชัดเจน เช่นปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ทั่วไป อัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากออมทรัพย์ไม่ถึงหนึ่งบาท แต่จ่ายเงินกู้ให้กับลูกค้าไม่ต่ำกว่าสิบบาทขึ้นไป และถ้าลูกค้าฝากเงินกับธนาคาร มียอดคงเหลือไม่ถึงห้าร้อยบาทและไม่มีมีการติดต่อเป็นเวลาสามปี ธนาคารจะปิดบัญชีดังกล่าวและยึดเงินฝากนั้นตามกฎหมายอะไรก็ไม่รู้ (เบียดเบียนเอาเปรียบมากเกินไป)

๑๐) มอบของที่ระลึก หรือรางวัล ให้กับสมาชิก หรือกลุ่มสมาชิกที่มีการออมทรัพย์ และนำมาฝากกับสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ ในวันที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี

๑๑) แนะนำเรื่องการเสียภาษีเงินได้จากดอกเบี้ยรับจากเงินฝาก

๑๒) การส่งเสริมการออมทรัพย์ให้แก่สมาชิก หรือกลุ่มสมาชิก สหกรณ์ควรมีการแนะนำเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ หรือแนวทางในการลดต้นทุนในการผลิต ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ให้แก่สมาชิกควบคู่กันไป

๑๓) คณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้นำ/ที่ปรึกษา ผู้ตรวจสอบกิจการ ฝ่ายจัดการ/กรณีสมาชิกสมทบ ต้องปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินการส่งเสริมการออมทรัพย์กับสมาชิกสหกรณ์

๓.๕ หลักปฏิบัติในการสร้างเงินออม

๑. สมาชิกควรเริ่มต้นการออมทันทีที่มีรายได้ และต้องมีการเก็บออมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
๒. ตั้งจุดประสงค์ในการออมว่าจะออมเพื่ออะไร ต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อจะได้วางแผน กั้นเงินทุกครั้งที่มีรายได้ การกั้นเงินไว้แต่ละเดือนเป็นการชะลอการใช้จ่าย เพื่อสะสมไว้ใช้จ่าย เมื่อถึงเวลาตามที่ตั้งจุดประสงค์ไว้ ไม่ต้องกั๊ยเงินให้เสียดอกเบี้ย (ให้มีการกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ จุดประสงค์ในการออมว่าจะออมเพื่ออะไร ต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน จำนวนเงินออม ระยะเวลาที่ออม)
๓. มีการวางแผนการใช้จ่ายที่รัดกุมและเป็นไปได้ตามสภาพของครอบครัว ต้องรู้จักเลือกซื้อของที่ราคาประหยัดเหมาะสมกับฐานะของตน
๔. มีเงินติดตัวไว้เท่าที่จำเป็นใช้ ไม่ควรพกเงินติดตัวมากเกินไปจนความจำเป็นต้องใช้ เพราะอาจจะทำให้มีการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น
๕. เพิ่มรายได้จากการออม เช่น การฝากเงินกับธนาคาร การซื้อพันธบัตรรัฐบาล เป็นวิธีการที่ปลอดภัยที่สุดสำหรับการออมจะได้ดอกเบี้ยด้วย
๖. ตั้งสัจจะกับตัวเอง หรือสร้างพันธะในการออม เพื่อจะเป็นการบังคับตนเองให้สามารถออมทรัพย์ได้ เพราะมีสัญญาว่าจะต้องส่งเงินกับสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ
๗. การจัดทำงบประมาณเงินสดส่วนบุคคลในแต่ละเดือน เพื่อประมาณรายได้ - รายจ่าย จะได้ว่าในแต่ละเดือนนั้น มีเงินเหลือเก็บออมได้จำนวนเท่าใดด้วย แล้วให้แยกจำนวนเงินที่จะออมเพื่อนำไปฝากธนาคารทันที นำรายได้ที่เกิดจากการออม เช่น ดอกเบี้ย หรือเงินปันผล ในกรณีเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ไปลงทุนต่อทันทีเพื่อให้เงินออมงอกเงยยิ่งขึ้น

๓.๖ เทคนิคการเพิ่มยอดเงินออมให้มากขึ้น

สหกรณ์จะต้องมีการ กำหนดนโยบาย/แผนงานในการส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมเงิน ซึ่งรูปแบบของการออมเงิน ออมด้วยเงินสด/ผลผลิตที่คำนวณเป็นเงิน ณ วันที่ส่งมอบ/อาจแจกเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับการใช้ในการเก็บออมให้สมาชิก โดยแจกกระปุกออมสินฟรีแก่ สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ/มีการเปิดรับสมาชิกสมทบ/สมาชิกที่ยื่นกู้เงินให้จ่ายเงินกู้ผ่านเข้าบัญชีเงินฝากของสมาชิกในสหกรณ์

กฎทองสู่ความมั่งคั่งที่ไม่มีวันผิดพลาด (จากหนังสือ : ต้องอย่างนี้จึงจะ “รวย” เขียนโดย สงกรานต์ จิตสุทธิภากร)

๑) จงใช้เงินให้น้อยกว่าเงินที่หาได้ (ถ้าไม่ระวังการใช้จ่ายเงินรายจ่ายจะเพิ่มขึ้นตามรายได้เสมอ)

แนวทางที่ ๑ ให้คงเงินเดือนไว้ แล้วปรับค่าใช้จ่ายให้น้อยกว่าเงินเดือนที่ได้สัก ๑๐ %

แนวทางที่ ๒ คงค่าใช้จ่ายไว้แต่ทำให้รายรับเพิ่มสูงขึ้น

แนวทางที่ ๓ พยายามลดรายจ่ายให้น้อยลง และขณะเดียวกันก็พยายามทำให้มีรายรับเพิ่มสูงขึ้น

๒) กันเงินส่วนหนึ่งให้ตัวเองเสมอ : หมายถึงการนำเงินส่วนหนึ่งมาเก็บไว้เป็นเงินสำรองเพื่อนำมาใช้ สำหรับการใช้จ่ายและอีกหนึ่งส่วนสำหรับตนเองให้นำไปฝากในบัญชีทันทีโดยไม่ถอนมาใช้เด็ดขาด

๓) วิธีการออมเงิน มี ๓ วิธี ดังนี้

๓.๑ วิธีการออมเงินแบบเพิ่มสิบ หมายถึง เมื่อสมาชิกมาซื้อปุ๋ย/สินค้าจากสหกรณ์ จำนวน ๑,๐๐๐ บาทให้เพิ่มยอดเงินเข้าไปอีก ๑๐ % ของยอดเงินที่ใช้ไป คือ ต้องเพิ่มเงินเข้าไปอีก ๑๐๐ บาทเพื่อไปฝากสหกรณ์ด้วย ทั้งนี้เราจะต้องทำอย่างนี้ไปเรื่อยๆ อย่างสม่ำเสมอไม่ว่าคุณจะใช้จ่ายในยอดเงินมากน้อยเท่าไรก็ตาม ถ้าเราแน่วแน่ในหลักการเพิ่มสิบเสมอเราก็จะประสบผลสำเร็จในการออมเงินและจะทำให้เราฝึกคิดก่อนเสมอในการใช้จ่ายว่าต้องเก็บเงินทุกครั้งในการใช้เงินและจะทำให้เราระมัดระวังการใช้จ่ายเงินมากขึ้น

๓.๒ วิธีการออมเงินแบบลบสิบ หมายถึง เมื่อสมาชิกกู้เงินจากสหกรณ์ จำนวน ๑,๐๐๐ บาท วิธีการให้หักเงิน ๑๐% ของเงินกู้ทันทีรับเงินให้นำเข้าบัญชีเงินไปฝากในสหกรณ์ทันที ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้เรามีเงินออมทันที ๑๐% ของเงินที่กู้ทุกครั้ง **อย่าลืมนะครับ ๑๐%** ของเงินที่หักออมนั้นไม่ใช่เงินที่หักออมไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน หรือเพื่อใช้ในการท่องเที่ยว แต่เป็นเงินที่ไว้ใช้ในอนาคตเวลาที่ไม่ได้ทำงานไม่ได้แล้ว ดังนั้น จะต้องไม่ถอนเงินออกมาใช้ก่อนกำหนด การออมแบบเพิ่มสิบหรือลบสิบเปอร์เซ็นต์ หรือถ้าคุณมั่นใจก็สามารถที่จะออมเพิ่มลบ ๑๕ หรือ ๒๐% ก็ได้ สำคัญอยู่ที่ว่าคุณได้ลงมือออมเงินหรือยัง ยากในช่วงแรกแต่ในบั้นปลายเงินออมของคุณจะเพิ่มทวีคูณอย่างแน่นอนต้องลงมือเลยนะครับ

๓.๓ วิธีการออมเงินแบบกำหนดเส้นตาย หมายถึง การกำหนดจำนวนเงินที่เก็บได้ในแต่ละวันโดย ไม่เดือดร้อน เช่น วันละ ๕ บาท เป็นต้น ขอเพียงเริ่มเก็บเงินได้เลย ความสม่ำเสมอและไม่นำเงินส่วนนี้มาใช้เด็ดขาด (การทำสัจจะออมทรัพย์)

๓.๗ หลักของการออม

● กฎเหล็กของการออม

๑. บอกตัวเองให้เริ่มต้นการออมให้เร็วที่สุด เช่น เมื่อเริ่มทำงานได้รับเงินเดือนเดือนแรก ควรกำหนดแผนการออมและเป้าหมายเงินออมที่ต้องการ เพราะเรามีเวลาการออมประมาณ ๓๘ ปีเท่านั้น
๒. บอกตัวเองให้เก็บก่อนใช้ แบ่งเงินให้ดีจะออมเท่าไร? ต่อเดือน กำหนดดวงเงินให้ชัดเจน และบริหารเงินที่เหลือให้เพียงพอใช้จ่าย
๓. บอกตัวเองให้ออมให้ได้มากที่สุด เพื่อเพียงพอสำหรับอนาคตและชีวิตหลังเกษียณ
๔. บอกตัวเองให้ออมอย่างมีวินัยและสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นเราจะไม่แก้ปัญหาด้วยการหยุดการออม
๕. บอกตัวเองให้เลือกเครื่องมือการออมให้เหมาะสม เพื่อให้เราบรรลุเป้าหมายการออมได้ทั้ง ระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว
๖. บอกตัวเองจะไม่ก่อหนี้ที่เกิดจากการใช้จ่ายเกินตัว ระวังเรื่องการใช้จ่ายให้เหมาะสม
๗. บอกตัวเองว่า “ จะไม่ทำตัวให้เป็นภาระของคนอื่นในเรื่องการเงินจริงๆ ”

“ แล้วกฎเหล็กทั้ง ๗ ข้อนั้นเปรียบเสมือนค้ำยันสัญญาที่เราให้ไว้กับตัวเอง เพื่อให้เราบรรลุเป้าหมายในการออม หากเราปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดเราก็จะสามารถบรรลุเป้าหมายที่เราตั้งไว้ได้ไม่ยาก แต่หากเราไม่ใส่ใจปฏิบัติตาม โอกาสไปถึงดวงดาวก็คงยาก ประโยชน์จากการออมไม่ได้ตกอยู่ที่ใครเป็นประโยชน์ของเราเองทั้งนั้น จะเริ่มออมได้หรือยัง? คงต้องถามตัวเอง “

๓.๘ หลักการใช้เงิน

หลักการใช้เงิน คือ ต้องใช้น้อยกว่าที่หาได้ ซึ่งหมายความว่า หากเงินที่หามาได้ไม่พอใช้ ก็มีอยู่สองทางเลือก คือ พยายามประหยัด ใช้น้อยลง หรือ ต้องหารายได้พิเศษเสริมจัดแบ่งงบประมาณ ไม่ว่าจะจะมีเงินใช้มากหรือน้อย ควรต้องจัดแบ่งงบประมาณเสมอ สำหรับการใช้จ่ายเงินส่วนตัวนี้ ยังมีเงินน้อยก็ยิ่งต้องจัดแบ่งงบประมาณเพื่อจะได้มีเงินพอใช้ และใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง เมื่อมีเงินมากๆ การจัดงบประมาณก็อาจจะไม่ใช่เรื่องสำคัญมากนัก เพราะอย่างไรก็มีใช้

การจัดงบประมาณนั้น หมายรวมถึงการจัดงบประมาณเพื่อเก็บออมด้วย สำหรับค่าใช้จ่ายนั้น คนส่วนใหญ่จะแบ่งใช้เป็นค่าที่อยู่อาศัย ค่าสาธารณูปโภค ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายบันเทิง พักผ่อน ท่องเที่ยว และอาจมีค่าใช้จ่ายบางอย่างที่ต้องเก็บออมไว้เพื่อใช้ในวันหน้า เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร หรือเงินเก็บเผื่อฉุกเฉิน เป็นต้น

๑) แยกแยะ**ความจำเป็น** กับ **ความต้องการ** หลายรายการที่เราซื้อหรือใช้จ่ายไป เป็นเพียงความต้องการของเราเท่านั้น ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร แต่หากมีก็จะทำให้สุขใจมากขึ้น ชอบใจมากขึ้น ถ้ามีเหลือกินเหลือใช้ จะซื้อหาของที่ต้องการตามใจตัวเองเท่าไร ก็ไม่มีใครว่า แต่หากยังไม่มีถึงขั้นนั้น ควรจะเลือกซื้อหรือใช้เฉพาะที่จำเป็น เรียกว่าอยู่อย่างพอเพียง ชื่อนี้วัยรุ่นส่วนใหญ่ทำไม่ได้ บางทีเห็นเพื่อนมียากมีบ้าง บางทีต้องซื้อให้ได้ระดับหนึ่งเพื่อคงสถานะความเป็นลูกค้าพิเศษไว้

๒) ซื้อของในช่วงลดราคา ผู้ชายส่วนใหญ่จะมีเทศกาลลดราคา อย่างน้อยก็ปีละหนึ่งถึงสองครั้ง สินค้าบางอย่างหากสามารถรอซื้อตอนลดราคาได้ ก็ควรจะรอ **อย่าหวังของแถมมากเกินไป**

๓) อย่าให้เวลามาเป็นตัวเร่งรัดการตัดสินใจ โดยเฉพาะการตัดสินใจซื้อของที่มีราคาสูง ก่อนที่จะตัดสินใจควรจะมีการหาข้อมูล มีการเปรียบเทียบและเมื่อแน่ใจแล้วจึงตัดสินใจซื้อ ผู้ชายส่วนใหญ่จะเร่งรัดให้ลูกค้าตัดสินใจโดยเร็ว เพราะหากมีเวลาครุ่นคิดนานอาจจะเปลี่ยนใจ การตัดสินใจซื้อในขณะที่อยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ จะเป็นการซื้อตามแรงกระตุ้น ซึ่งเราควรพยายามหลีกเลี่ยงช่วยลดทอนกิเลส/ความต้องการแบบทันทีทันใด ทำให้ชะลอหรือยืดการใช้จ่ายออกไป เพราะกิเลส/ความต้องการจะถอยลงเมื่อเวลาผ่านไป

๔) เหมากโหลดีกว่า ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงต้องซื้อยกโหล แต่การรวมกันซื้อของแบบเดียวกัน หรือการซื้อของหลายอย่างจากร้านเดียวกันย่อมทำให้สามารถต่อรองราคาได้

๕) การแบ่งปันและแลกกันใช้ทรัพยากรก็เป็นอีกหนึ่งช่องทางของการรู้จักใช้เงิน ตัวอย่าง เช่น หนังสือ ซึ่งเราอาจจะซื้อกันคนละเล่มและเวียนกันอ่าน หรือการขอยืมจากห้องสมุด อุปกรณ์บางอย่างก็สามารถหยิบยืมกันได้

๖) การประหยัดนั้นเป็นเสมือนหนึ่งทำให้เรามีรายได้เพิ่ม เป็นการเพิ่มรายได้โดยใช้เพียงวินัยและการปฏิบัติ ไม่ต้องใช้แรงงาน เช่น ประหยัดเงินได้ ๑๐๐ บาท ก็เปรียบเสมือนมีรายได้เพิ่ม ๑๐๐ บาท

๗) ประหยัดดอกเบี้ยที่เราต้องจ่าย วิธีง่าย ๆ คือ การพยายามไม่เป็นหนี้ กู้ยืมเท่าที่จำเป็น เลือกกู้ในอัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมที่ต่ำที่สุด เร่งใช้คืนเมื่อมีกำลังและไม่ก่อหนี้ซ้อน

๘) รู้จักดัดแปลงสิ่งของมาประยุกต์ใช้งาน

๙) เวลามีปัญหาด้านการเงินขึ้นมา ตัวเรานั้นแหละที่จะต้องดิ้นรนเอาตัวรอดให้ได้ และไม่ควรท้อ ตนจึงควรเป็นที่พึ่งแห่งตนไว้ก่อนดีที่สุด

๑๐) การเดินสายกลางจะช่วยให้เราใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีสมดุล ไม่ประหยัดจนขาดอาหาร แบ่งใช้เงินเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ อย่าลืมนำตัวเองเป็นระยะ ๆ เพื่อให้มีกำลังใจทำงาน เพื่อให้มีความเพลิดเพลิน มีความสุข เพราะหากเราไม่แข็งแรง มีโรคภัยไข้เจ็บ เงินที่เราประหยัดได้อาจไม่เพียงพอที่จะจ่ายค่ารักษาพยาบาลด้วยซ้ำไป

๑๑) ยับยั้งการนำเงินรายได้ในอนาคตมาใช้จ่ายกับสินค้าฟุ่มเฟือย เพราะจะสร้างปัญหา ภาระหนี้สินขึ้นภายหลัง

๑๒) ทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ซึ่งจะเกิดประโยชน์ดังนี้

๑. ช่วยป้องกันความขัดสนทางการเงินได้เป็นอย่างดี เพราะทำให้เรารู้ว่าเราเป็นหนี้สินใครเท่าไร จะได้วางแผนใช้คืนอย่างเหมาะสม เพราะถ้าไม่เขียนอาจลืมน

๒. จะได้ควบคุมไม่ให้ตัวเองมือเติบ ไม่ใช้เงินเกินงบ

๓. ทำให้เกิดแสงสว่างในจิตใจ ว่า เราควรแบ่งเงินไว้ใช้ในแต่ละเดือนเท่าไรและแบ่งไว้ออมแค่ไหน ช่วยผลักดันให้เกิดการออมทรัพย์เพื่อไว้ใช้ในอนาคต

๔. อย่าลืมนัดความต้องการตลอดจนความมุ่งมั่นที่เราปรารถนาไปด้วย

๓.๙ ตัวอย่างโครงการส่งเสริมการออมระดับกลุ่ม

“ กองทุนชำระหนี้ ”

กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ ที่ ๔๘ สังกัด สหกรณ์การเกษตรโคกสำโรง จำกัด จังหวัดลพบุรี จำนวนสมาชิกของกลุ่มทั้งสิ้น ๑๑๔ คน

เริ่มจัดตั้งกองทุนชำระหนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๖

ปัจจุบันมีสมาชิกที่เข้าร่วมกองทุนชำระหนี้ จำนวน ๙๐ คน

จำนวนเงินของกองทุนชำระหนี้ ปัจจุบัน ๔๘๐,๐๐๐ บาท

ประธานกลุ่ม ชื่อ นายแก้ว สำนวนวัตร

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ร่วมมือกัน ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามแนวทางแบบสหกรณ์ ในการชำระหนี้ของตน ตลอดจนยังเป็นการร่วมกันช่วยแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ และยังเป็นการฝึกนิสัยการออมเงิน สร้างวินัยทางการเงินให้กับสมาชิก

ขั้นตอนการจัดตั้งกองทุนชำระหนี้

๑. จัดประชุมกลุ่ม ชี้แจง และทำความเข้าใจร่วมกัน ถึงวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนชำระหนี้
๒. กำหนดรายละเอียดและแนวทางปฏิบัติของกองทุนชำระหนี้
๓. การสมัครเป็นสมาชิกต้องเป็นไปโดยความสมัครใจ
๔. สมาชิกต้องสะสมเงินออม ๓๐๐ บาท/คน/ปี (คิดเป็น ๑ หุ้น)
๕. สมาชิกลงทุนได้ไม่เกิน ๓ หุ้น/คน/ปี
๖. จัดทำข้อตกลงร่วมกันห้ามถอนเงินสะสม (เงินออม)

การให้บริการของกองทุนชำระหนี้

๑. ให้บริการเงินกู้เพื่อการชำระหนี้ โดยไม่คิดดอกเบี้ย ช่วงเดือน ม.ค. – มี.ค. ในการชำระหนี้ของสหกรณ์
๒. ให้บริการเงินกู้เพื่อการอื่นๆ คิดดอกเบี้ยร้อยละ ๓ บาท/เดือน

วิธีการดำเนินงาน

๑. เงินของกองทุนชำระหนี้จะนำไปฝากที่สหกรณ์การเกษตรโคกสำโรง จำกัด เท่านั้น
๒. กองทุนฯ จัดแบ่งสมาชิกออกเป็นโซนๆละประมาณ ๒๐ คน เพื่อความสะดวกในการติดต่อ และพิจารณาเงินกู้
๓. สมาชิกในแต่ละโซน จะร่วมเป็นผู้พิจารณาเงินกู้ของสมาชิกในโซน เป็นการเบื้องต้น
๔. ประธานกลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลกองทุนฯ และพิจารณาเงินกู้ตามหลักเกณฑ์การกู้เงินของกองทุนฯ ที่กำหนดไว้ (ไม่มีคำตอบแทน)
๕. เลขานุการกลุ่มทำหน้าที่พนักงานบัญชี (ไม่มีคำตอบแทน)
๖. สิ้นปีบัญชีจะนำเงินส่วนเกิน (กำไรจากดอกเบี้ย) มาปันผลตามส่วนผู้ถือหุ้นเงินทุนของสมาชิก

(ตัวอย่าง)
ร่างระเบียบกองทุนชำระหนี้

สหกรณ์.....

ระเบียบปฏิบัติสำหรับกองทุนชำระหนี้

กลุ่มที่ ..... บ้าน ..... ตำบล .....

อำเภอ..... จังหวัด.....

เพื่อให้กิจกรรมกลุ่มแก้ปัญหาหนี้สินค้างชำระโดยวิธีสหกรณ์ประสบความสำเร็จ มั่นคง และเป็นแบบอย่างที่ดี (สมาชิกร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการชำระหนี้ของตน) โดยการจัดตั้งกองทุนชำระหนี้ขึ้น ตามมติที่ประชุมกลุ่มที่.....เมื่อวันที่.....จึงมีมติกำหนดระเบียบปฏิบัติสำหรับกองทุนชำระหนี้ให้เป็นแนวเดียวกันกับมติที่ประชุมกองทุนชำระหนี้สมาชิกสหกรณ์กลุ่มที่ ..... บ้าน.....ตำบล..... ซึ่งได้มีมติ เมื่อวันที่..... คือ

๑. ให้สมาชิกที่มีความประสงค์จะร่วมกันแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระหนี้ของตน สมทบเงินทุนตั้งกองทุนชำระหนี้ในมูลค่าหุ้นละ.....บาท (.....)
๒. การเก็บรักษาเงินกองทุนชำระหนี้ให้นำฝากไว้ ณ สหกรณ์..... เป็นเงินฝากประเภทออมทรัพย์ ตามบัญชีเลขที่.....
๓. อนุกรรมการบริหารเงินกองทุนฯ เป็นผู้มีอำนาจออกคำสั่งเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ของกองทุนฯ พิจารณาวินิจฉัยการให้กู้ยืมเงินชำระหนี้ ให้เป็นไปได้อย่างดี ยุติธรรม และเกิดประโยชน์ต่อสมาชิกทุกคน โดยที่ประชุมลงมติแต่งตั้งอนุกรรมการบริหารเงินกองทุน จำนวน.....คน คือ
  ๑. ....
  ๒. ....
  ๔. ....
  ๕. ....
๔. หลักเกณฑ์และข้อกำหนดในการขอเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุนนี้ คือ
  - ๔.๑ สมาชิกที่ชำระเงินค่าหุ้นให้กับกองทุนแล้วทุกคนจะต้องลงลายมือชื่อไว้ในข้อตกลงต่อท้ายคำขอเปิดบัญชีเงินฝากตามแบบที่สหกรณ์.....

๔.๒ เงินค่าหุ้นในกองทุนชำระหนี้ จะถอนคืนได้ต่อเมื่อได้ลาออกจากการเป็นสมาชิก สหกรณ์..... เท่านั้น

๔.๓ เงินกองทุนที่เปิดบัญชีเงินฝากไว้กับสหกรณ์..... ห้ามมิให้ถอน เป็นเงินสด ยกเว้น การถอนเงินค่าตอบแทนและดอกเบี้ยเงินฝากที่ได้รับจากสหกรณ์..... เท่านั้น

๕. ค่าตอบแทนสำหรับสมาชิกที่ใช้บริการเงินกองทุน

๕.๑ สมาชิกผู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการชำระหนี้ ให้กับสหกรณ์..... เท่านั้น จะกู้เงินกองทุนชำระหนี้ไปเพื่อการอื่นไม่ได้

๕.๒ สมาชิกผู้ยืมเงินกองทุนต้องจ่ายค่าตอบแทนในอัตราร้อยละ..... (%)
ไม่กำหนดระยะเวลา แต่ถ้าเกิน ..... วัน ต้องจ่ายค่าตอบแทนอีก ร้อยละ..... (%)

๕.๓ ค่าตอบแทนที่ได้รับในรอบปีรวมกับดอกเบี้ยเงินฝากที่ได้รับจากสหกรณ์ให้นำมา จัดสรรต่อที่ประชุมก่อนจะมีการแบ่งปัน

๖. หลักเกณฑ์ในการขอกู้ยืมเงินกองทุนฯ มีดังนี้

๖.๑ สมาชิกกองทุนชำระหนี้ทุกคน สามารถกู้ยืมเงินจากกองทุนได้ไม่เกิน ๕๐% ของต้น เงินที่เป็นหนี้ กับ สหกรณ์.....

๖.๒ เงินกองทุนฯ นี้ จะกู้ยืมเงินได้เมื่อการชำระหนี้ให้กับสหกรณ์..... เท่านั้น

๖.๓ ผู้ที่ยืมเงินกองทุนฯ ทุกคนต้องสมัครเป็นสมาชิกสมาคมพัฒนากิจสงเคราะห์ .....ด้วย และต้องให้ค้ำประกันไว้กับคณะกรรมการบริหารเงินกองทุนเป็นลายลักษณ์อักษรว่า ในระหว่างที่ยืมเงินกองทุนไป หากได้ถึงแก่กรรม ยินยอมให้นำเงินสงเคราะห์ศพที่ทายาทจะ ได้รับตัดชำระหนี้คืนให้กับกองทุนทันที

๖.๔ ผู้ยืมเงินกองทุนทุกคนต้องทำสัญญากู้ยืมไว้กับคณะกรรมการบริหารเงินกองทุนฯ ตามแบบที่กำหนด ทุกครั้ง และจะต้องให้คู่สมรสของสมาชิกลงลายมือชื่อ ในฐานะผู้กู้ร่วมด้วย

ให้คณะกรรมการบริหารเงินกองทุนชำระหนี้ที่ติรับมอบหมายจากที่ประชุม ปฏิบัติตามระเบียบนี้อย่างเคร่งครัดด้วย

กำหนด ณ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

(ลงชื่อ) .....

ตำแหน่ง .....

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมสหกรณ์. “ความหมายสหกรณ์” (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา http://๒๐๓.๑๘๕.๑๔๘.๕๔/know_coop๐๔.html (๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔).

“อุดมการณ์สหกรณ์” (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา http://๒๐๓.๑๘๕.๑๔๘.๕๔/know_coop๐๘.html (๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔).

กรมส่งเสริมการเกษตรพร้อมทรัพยากรกับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา webhost.cpd.go.th/ewt/spscpd/images/KM/doc/handout.doc (๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔).

กรมส่งเสริมการออมเงินในสหกรณ์ (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา webhost.cpd.go.th/nkpcoop/download/km%๒๐ (๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔)

กิติมา อมรทัต “อิสลามกับการแก้ปัญหาโลก”

กัลกี เกร็โฆซ “การเก็บออมเงินฝากไว้กับสหกรณ์” (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา <http://www.gotoknow.org/blog/kangee-๐๓/๔๓๒๑๐๗> (๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔)

การเก็บออมเงินตามหลักศาสนาและสร้างภูมิคุ้มกันตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา <http://www.gotoknow.org/blog/kangee-๐๓/๔๔๐๕๑๖> (๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔)

แก้ว สหพันธ์ “แนวทางการปฏิบัติการจัดตั้งกองทุนชำระหนี้ สหกรณ์การเกษตรโคกสำโรง จำกัด จังหวัดลพบุรี”

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน “บทนิยามของคำ “ออม”” พุทธศักราช ๒๕๒๕

สงกรานต์ จิตสุทธิภากร หนังสือ “ต้องอย่างนี้จึงจะ “รวย””

สหกรณ์การเกษตรดอนเจดีย์ จำกัด จังหวัดสุพรรณบุรี “ร่าง ระเบียบกองทุนชำระหนี้”

สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงการคลัง “การออมในสหกรณ์” (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา http://mofcoop.mof.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=๕๘:suspendisse-cursus-convallis-sapient&catid=๓๕:popular (๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔)

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดน่าน “เทคนิคการระดมเงินออมในสถาบันเกษตรกร” มิถุนายน ๒๕๕๓

หนังสือราชบัณฑิตยสถาน “บทนิยามของคำ “สหกรณ์”” ที่ รด ๐๐๐๔/๘๐๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐